

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cl. Viri Valerii Andreae Desselii In Academia Lovaniensi
Professoris Regii Erotemata Juris Canonici**

Andreas, Valerius

Coloniae, 1697

I. De Sponsalibus & Matrimoniis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62934)

JURIS
CANONICI
PER
EROTEMATA

DIGESTI ET ENUCLEATI

LIB. IV. TIT. I.

De Sponsalibus & Matrimoniis.

Toto libro tertio actum est de rebus
tum Clericorum tum Regularium
propriis, item de rebus & Ecclesiasti-
corum & Laicorum communibus: se-
quitur hoc libro IV. de rebus Laico-
rum, vel saltem eorum, qui extra sa-
eros Ordines sunt propriis, scilicet de
Matrimonio accidunt. Matrimonium
autem præcedunt Sponsalia, de quibus
proinde agendum primo loco.

Quid sunt Sponsalia ?

l. i. d. h. Sponsalia sunt mentio & repromissio
futurarum nuptiarum, Ita dicta à
Spon-

Spondendo: moris enim fuit veteribus stipulari & spondere sibi uxores futuras, unde & Sponsi Sponsæque appellatio nata est. Dicitur *repromissio*; id est mutuus utrimque in matrimonium consensus: quia tam virum mulieri, quam mulierem viro repromittere oportet.

l. 3. D.
cod.

Convenitne in hoc juri Canonico cum jure Civili?

Nequaquam, quia jure Canonico Sponsalia vocantur non tantum futurarum nuptiarum promissio & repromissio, verum etiam de presententi.

c. 2. §. 10.

Et passim h. 2.

c. 9. 15.

Quid interest inter hac duo?

22. Et c.

31. cod.

Quod Sponsalia de futuro sint tantum quædam præparatio ad matrimonium, & ponant solam spem matrimonii, contrahi solita per verba futuri temporis, *Ego te ducam in uxorem*. Sponsalia verò de presententi utpote contracta per verba exprimentia præsentem consensum conjugalem, v. g. *Ego te accipio in uxorem* sunt ipsum matrimonium, licet nondum consummatum, aut benedictione Sacerdotali firmatum.

arg. l. 30.

D. de R.

l. Et ibid.

Decius.

Quid

Quid si dixerit, Volo tecum contrahere matrimonium; vel, Non habeo aliam uxorem nisi te;

Priori casu dicendum contrahi tantum sponsalia, non matrimonium, tamen ejusmodi verba proferantur eum intentione obligandi se, quia loqui simplex voluntas sive promissio non est repromissio; posteriori vero nec matrimonium, nec sponsalia contrahuntur quia talis promissio est obscura, & pro vario conceptu promittentium dicitur aut sponsalia, ut non sponsalia. In foro autem fori judicabit Judex secundum communem significationem verborum.

Covarr.
de Spons.
sal p. 2. c.
4. §. 1.

Sponsalia de futuro contrahentes possunt ne cogi ad matrimonium in eundum?

Tales si postea nolint in matrimonium consentire, monendi quidem sunt, & modis omnibus inducendi, ut datam, fidem servent; verum si obstinate nolint, non debent præcisè à iudicibus Ecclesiasticis cogi, ut matrimonium ineant, ne quidem etsi juraverint se matrimonium inter se inituros: quia è duobus malis minimum est eligendum.

l. 2. ex litteris 10.
c. 17.
h. t.

dum. Fidem autem frangere malum est; peius tamen cogere aliquem, qui omnino nolit: & ut talem ducat, quam odio habet. Qui vero sponsalia de presenti cum aliqua contraxerit, cogitur præcisè illam uxorem accipere, quia ejusmodi sponsalia pro ipso matrimonio habenda sunt. Ideoq; qui cum una aliqua etiam interposito juramento, contraxerit sponsalia de futuro, & postea cum alia de presenti etiam si, postquam cum secunda contraxerat, cum illa priori consuetudinem habuisset, sponsalia de presenti firma manebunt.

d. c. 2.

c. Sicut
22. §. c.

Quid si quis contraxerit sponsalia de futuro cum aliqua, & eandem post fidem datam cognoverit, denique fidem de presenti dederit alteri?

pen. eod.

Cogetur iste recipere priorem sponsam; quia sponsalia de futuro propter copulam subsequutam, transeunt in matrimonium, ac præsumit ius Pontificium, quod consuetudinem cum sponsa habuerit animo contrahendi cum eadem matrimonii: quæ est præsumptio juris & jure, adversus quam non admittitur probatio in contrarium.

c. Venien.
15. h. t.

Quit.

Quid adhuc interest inter sponsalia de futuro & de presenti, altero contrahentium vel in remotas regiones profecto ?

7. De illis
5. h. 1.

Hoc casu sponsa de futuro cum alio contrahere potest, si sponsus forte profugerit, vel se ad remota contulerit post contracta sponsalia, ante copulam. At sponsa de presenti cum alio contrahere nequit, verum exspectare red uicem maritum tenetur, quocumque ille se receperit, & licet diutissime absit, donec certum acceperit de morte ejus nuntium.

8. In praesentia 9.
eod.

Sponsalia qualiter contrahuntur ?

9. 23. h. 1.

Contrahuntur verbis vel nudo consensu, quovis modo expresso, imò & solo nutu, vel aliis indiciis (ita enim mutus & surdus matrimonium recte contrahunt cum quod verbis non possunt, signis valeant declarare) sive per se, sive per alium, puta per nuntium aut per procuratorem idoneum, qui ad hoc speciale mandatum habeat; item pure, vel sub conditione.

9. ult. de
procurat.
in 6.

Qua differentia est inter sponsalia pure contracta & sub conditione

Quod contracta pure mox ab initio per-

perfectionem suam habeant, quodque
 alias ob impedimentum vel consan-
 guinitatis vel adfinitatis, a iure ratio-
 ne publicæ honestatis inducant justi-
 tiam: sub conditione verò contracta ex
 eventu pendeant, nec ante effectum ali-
 quem publicamq; iustitiam inducant.

*c. un in
 pr. junct.
 §. fin h. t.
 in 6.*

Quid est Matrimonium?

Est viri & mulieris conjunctio: indi-
 viduam vitæ consuetudinem conti-
 nens. Conjunctio, inquam, non tam
 corporum: quàm animorum, qui est
 mutuus consensus, & solas nuptias fa-
 cere dicitur.

*c. i. h. t.
 Et arg l.
 30. D. De
 R. l.*

Estne necessarius consensus parentum?

Jure quidem civili consensus ille vi-
 detur requiri necessario, suadente id &
 civili (paria scil. potestate) & naturali
 ratione: at jure Canonico, quamvis ea-
 dem ratio naturalis consensum paren-
 tum requirere videatur, id tamen non
 necessariò sed tantùm de honestate: ra-
 taque & firma eo jure habeatur matri-
 monia citra parentum consensum con-
 tracta, pro quo Concilii Trid. stat au-
 thoritas.

*Instit. D.
 nupt. in
 princ.*

*c. i. inf. de
 despons.
 à pub.*

*Sess. 24.
 c. i. de re-
 form.*

De *matrim.*